

2010./3.évfolyam/1.szám

- A tartalomból:**
- Harangszentelés diákszemmel
 - Rendes prefektusok - interjú Zénó atyával
 - Testvérosztály
 - Özönvíz, iszapár
 - Szent Márton 2010

Pannonhal—

Tartalom

03 *Ausculta*

04 *Akkor és most*

06 *Életünk*

Fotó- és színjátszó kurzus

07 *A szeredaiak látogatása*

08 *Harangszentelés diákszemmel*

09 *Chopin-koncert*

10 *BDSZ-morzsák*

11 *Rendes prefektusok*

Interjú Zénó atyával

13 *Qpac - Diákoldalak*

17 *Civilizált prefektusok*

interjú Barcza Istvánnal

19 *Világot lát(t)unk*

Kanadai olimpikon

Bencés nevelők találkozója Németországban

20 *Harmincéves testvércapcsolat*

21 *Életünk*

Plébánosok Pannonhalmán

Özönvíz, iszapár

23 *Köszönet támogatóinknak*

24 *Szent Márton 2010*

26 *Könyvajánló*

Jeremy Driscoll: Ez történik a misén

26 *Bencés konferencia*

Bencés szellem - új perspektíva

27 *Qpaci gólyák*

Kiadja a Bencés Kiadó és Terjesztő Kft.

a Pannonhalmi Bencés Gimnázium Alapítvány megbízásából
pannonhal-ma@osb.hu

9090 Pannonhalma, Vár 1. Tel: 06-96-570-140

Szerkesztette: Csértán Károly, Horváth Tamás,

Juhász-Laczik Albin OSB, László Zoltán

A fotókat készítette: Fenyvesi Tamás, Hölvényi Kristóf,

Horváth Tamás, Kovács Adorján, Radics Ottó,

Török Péter, Tavaszy Márk, Varga Márton

Grafikai terv: Schmal Károly

Készült a budapesti Pauker Nyomdában 4200 példányban
Pannonhalma, 2010

Auscul

Az Istengyermek születésének ünnepe mindenki számára a gyerekkor felidézése is. Pilinszky János írja, amikor gyerekkora karácsonyi emlékeiről kérdezik, hogy: „Valami módon gyerekkorom egésze rohant meg.”

Az egykori pannonhalmi diáknak talán még összekötöttebb gyermekora és karácsony ünnepe. Gyerekkorának az a négy esztendeje – életének, minden viszontagsága mellett is talán legfontosabb négy esztendeje – amelyet Pannonhalmán töltött. Fájdalmas és örömteli visszaemlékezéseiben megjelenik az ádventi várakozás négy hete. A gyertyagyújtások örök emlékei, várakozás és készülődés a hazautazásra és az ünnepre, a természetesre épülő természetfeletti ünnepre. A régebbi diákoknál talán maga az utazás is. Amikor az autóbusz inkubátora helyett a vonatozás és átszállások fáradtságai és sajátos romantikája vitték az ünnepre készülő otthon melege felé. Egy hóviharos hazautazás alkalmával a zalai gyerekek a celldömölki állomáson rekedtek éjszakára. A „néphadsereg” gulyás-ágyúi juttatták vacsorához őket. Ezt az éjszakát ők már biztosan örökre őrzik.

Felidéződik az otthoni karácsony, amikor talán minden családtag a „száműzetésből megtért” kedvét kereste.

Mindez már a múlt, de talán mégse egészen.

Kedves olvasóim közül talán többen is emlékeznek rá, hogy a hazautazás napjának rövidített óráján – azok a rövid és mégis hosszú órák – elő szoktam venni egy hetilap megsárgult oldal töredékét, Ágh István írását, egyik

hóviharos karácsonyi utazásom fontos emlékét. „Karácsonyom kihűlt tanyája” az írás címe. Az írás kulcsmondata: „Nem szeretem a karácsonyt, mert mindig a régi karácsonyokra gondolok, s még nem tudtam magamnak másikat teremteni.”

Reményteljes-reménytelenségben próbáltam arról beszélni ezeken a rövid-hosszú órákon, hogy miképp próbáltam és próbálom gyerekkorom karácsonyaiból megteremteni az újat, a felnőtt számára lakható tanyát, amelyik különös módon őrizi a gyerekkor kunyhóját is. Reménytelenül, mert tudtam, hogy hallgatóim máshol járnak már, de bizakodva is, mert saját tapasztalatom: néha szinte öntudatlanul is bepakolhatunk úti tarisznyánkba olyan dolgokat, amelyek később fontossá válnak.

Talán éppen ezt a tarisznyát bontogatjátok most, esetleg éppen ennek az írásnak hatására.

Életünk fontos feladata: gyerekkorunk karácsonyaiból – ahol még bennünket fogadtak be – másokat is befogadni tudó karácsonyt építeni.

Kinek-kinek személyisége és életének körülményei határozzák meg az építkezés „technológiáját”. Van, aki egy életen keresztül teszi egyre lakhatóbbá épületét. Van, aki arra kényszerül – arra kap lehetőséget –, hogy nagyon rövid idő alatt készítsen lakható épületet, hogy ne egy kihűlt tanyán kelljen az ünnepléssel kísérleteznie.

„Az ünnep nem csak „ránk köszönt”, az ünnepet ki is kell érdemelnünk. Annak, akinek az ünnepet már csak az idő körforgása hozza meg, annak számára lassan kihűl a karácsony melege, kiürül jelentése, míg végül kínos teherré válik.” – írja Pilinszky.

Minden karácsonykor, ünneplésünkben útra szólít a sorsunkat vállaló Jézus, aki a szólításon túl segítséget is ad, hogy vele tudjunk tartani. Vele, életünk körülményei- és Istentől kijelölt útítársaink vállalásának útján.

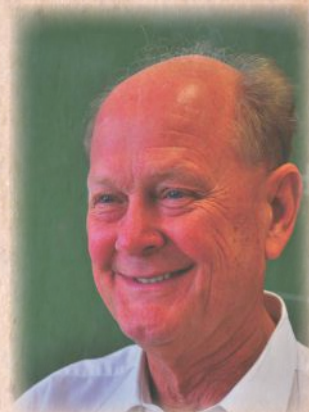
Szegényedő karácsonyokról, csökkenő életszínvonalról írnak, beszélnek sokan.

Jézus „karácsonyi vállalkozása” mindenki számára lehetővé teszi a gazdag és teljes életet.

Olyan gazdagságot és teljességet, amelyben boldog lehet az ember.

Reménykedhetünk abban, hogy a pótlékok fogytán könnyebben megtaláljuk „Jézus vállalkozását”. Könnyebben felépíthetjük karácsonyunk lakható tanyáját.

Boldog karácsonyt!

Akkor és most

Kelemen Krizosztom főapát úr bencés diákok számára írt imádságaiból (1941)

Újév napján

Térdre borulok előtted időnek Ura, időtlen örökkévalóságnak Királya, Mindenható Isten. A te jóvoltodból ma új esztendő hajnalára ébredtem. Nem tudom, mi rejlik számomra a közel jövő titkos kárpitja mögött, de azt tudom, hogy a tűnő időért neked örök felelősséggel tartozom. Azt is tudom, hogy a múlt csak volt, a jövő csak lehet az enyém. Az enyém igazában csak a jelen pillanat, amely futó pillanatban a jövő szinte észrevétlenül surran át a múltba. Ezért parancsolod, Uram, hogy az örök felelősség félelmetes tudatában munkáljuk üdvösségünket. Ha pedig marasztalni nem tudom a rohanó időnek egyetlen pillanatát sem, akkor döbbenetes erővel mered reám az a megbizonyosodás, hogy bármely pillanat számomra az érdemszerzés utolsó pillanata lehet. Tűnő pillanat, te kárhozatom vagy örök boldogságom lehetsz! Az idő értékére való ezen ráélmésemben kezdem, Uram, új esztendőmet. Teljes igyekezettel azon leszek, hogy a te isteni fölségednek vonzási köréből soha egy pillanatra ki ne hulljak. Hiszen e kihullás menthetetlenül a pokolba zuhanást jelentheti számomra. Óh Uram, óh Istenem, ha a te szentséges arcodnak ihlető szépsége örökké ott ragyogna életem útján! Óh Uram, ha a te atyai vonzásod megszentelő erejét életem minden pillanatában egyre erősödve érezhetném! Óh Uram, ha minden elszálló pillanat egy-egy lépéssel közelebb vinne hozzád! Óh Uram, ha minden feléd tartó lépésnél egyre fényesebben ragyogna föl arcomon - mint egykor Mózesén - a te isteni ábrázatod dicsőségének sugárzása! A te kegyelmed áradó özönében mily szép, mily szeplőtelen, mily boldog lenne s másokra is mily boldogítóan hatna életem! És mily könnyű lenne így számomra az alázatos megnyugvás, ha öröm helyett talán súlyos keresztet tesz az új évben vállamra atyai rendelésed! Örömben, bánatban; egészségben, betegségben; munkában vagy küzdelemben légy úti társam, édes jó Megváltóm! Fogd meg kezemet és ne engedd el legfőképp akkor, ha a bűn káprázatában talán megszédülök. „Óh szép Jézus, ez új esztendőben légy híveiddel!” Légy velem is! Vezess engem a te országodnak Istenhez vivő útján. Ámen.

Betegség idején

Betegen fekszem ágyamban, Uram. Az emberi tudás és jóakarát könnyíthet keresztmen, de vállamról le nem veheti. A szenvedés kínjait egyedül magunk viseljük. Nem tudom okát, nem ismerem célját, miért kell szenvednem. A te teremtő kezéd szötte bele az élet létformáiba a szenvedést. Ezt tudom, és ez elég nekem, hogy alázattal mondjam: „legyen meg a te akaratod”. Ha pihenek, ha szórakozom, ha dolgozom, ha imádkozom, ha önmegtagadást végzek, vagy áldozatot hozok, mindig azt teszem, amit én akarok: csupán a szenvedésben, betegségem türelmes elviselésében rendelem alá teljesen lázadozásra kész akaratomat a te isteni akaratodnak, mennyei Atyám. Megcsókolom tehát keresztmet, a te szolgálatodnak legtökéletesebb eszközét. Ez a szolgálat, a szenvedés szolgálata minden önzésemtől mentes, igazi isteni szolgálat,

azért a te vérrel verítékező szent Fiadnak alázatos meghajlásával imádkozom: „Atyám, legyen meg a te akaratod!” Tudom, ha a te Fiaddal szenvedek, akkor mint jobb ember, mint megtisztult, megigazult ember kelek majd föl ágyamról. Ámen.

Kísértés óráján

Uram, hiszek tebenned. Tudom, te vagy alkotóm, életem főntartója, te vagy létem célja. Uram, Istenem és mindenem! Uram, szeretlek téged. Te tudod: minden pillanatban kész vagyok meghalni érted. És lásd, Uram, mégis, mikor a kísértő közeledik, megszedülök, szent hitem tiszta látása elhomályosul, szeretetem zavarossá válik, hűségem meginog, édes bűvével behálóz a bűn, és én süllyedek, süllyedek. A kísértésnek, az érzések tombolásának óráján tanítványaiddal kiáltok hozzád: ments meg, Uram, mert elveszek! Nyújtsd felém a te örökké erős karodat és én megragadom, segítő áldott kezedet többé soha el nem bocsátom. Ámen.

Születésünk napjára

Mennyei Atyám, szent félelemmel állok ma, születésem napján az élet nagy titkával szemben. A semmiségből létet, a halál csendjéből életet adtál nekem. Te a búzaszemet azzal a rendeléssel teremtetted, hogy kenyérré váljon; a szőlőszemet, hogy édes mustá érjen; a virágmagot, hogy szebbé tegye a földet: te engem is nagy rendeléssel szent földadra küldöttél. Nyisd meg lelki szememet, Atyám, hogy megláthassam a célt, melyet elem tűztél. Éleszd gyöngé erőmet, hogy felnőtt akarással fordíthassam életemet arra a földadra, amelynek megoldását reám bíztad. Add meg nekem a rendíthetetlen kitartás kegyelmét, hogy életem minden pillanatában gyermeki hűséggel megmaradjak azon az őrhelyen, ahova te állítasz engem. Támogass atyai szeretettel, hogy munka vagy harc legyen bár, amire elhívtál: halálos elszántsággal végezhessem szent akaratod szerint a te dicsőségedre, a magam és a mások lelki üdvösségére. Ámen.

Az áldozat szelleméért

Világ Megváltója, a te isteni ajkadról hangzott el: „keressétek mindenekelőtt az Isten országát, s a többi szükséges is megadatik nektek!” Mennyei mégis önmagunkat keressük, a közérdeket, sőt a te kifejezett szent akaratodat is a magunk érdekének, sokszor pillanatnyi kedvtelésének alája rendljük. És közben éppen ami után lázas habzsolással törtetünk: a boldogság elvesz előlünk. Ugyancsak a te akaratod: „aki keresi az életet, elveszíti azt, és aki föláldozza életet, megtalálja azt.” Uram, ki a Golgotha véres áldozatával szerezted vissza és üdvöztetted az emberiség elveszett, kárhozott életét: taníts meg engem, adj erőt nekem, hogy rá tudjak lépni a jobb, a nemesebb lelkek útjára, a te utadra, az áldozat útjára. És add, hogy ki tudjak rajt tartani veled, ha kell, a kereszthalálig. A te megváltói halálodból áradt a legszentebb szabadság: a bűntől való szabadulás öröme erre a szomorú világra, hiszem, nem vonod meg az én csekély áldozatomtól sem a Te isteni jószágod áldását. Ámen.

Pannonhalma, 1941. szeptember 21.

Életünk

Fotó- és színjátszó kurzus

Kilépés

Talán ez a szó az, amellyel leginkább össze tudom foglalni a nyár végi színházkurzust. Eljöttünk Qpacra, és kiléptünk az otthonunk világából. Kiléptünk az időből, és 10 napig nem mértük. Kiléptünk saját álarcaink mögül, és játszottunk.

A végcél adott volt, „színpadra” kellett vinni *Albert Camus: Az igazak* című darabját. Rendhagyó színházkurzus volt az idei: lányok is részt vehettek rajta. Ez persze könnyebbség volt a mű szempontjából, de nehézség a kezdeti megnyílás szakaszában. A szereplés és a színpad mindenkitől egy egész embert kívánt, az őszinteséget és az álarcok levételét. Ez a kulcskérdése a játéknak, Sophie is ezt várta el tőlünk, a különböző gyakorlatok a színpadon, a mozdulatok, az improvizált tánc vagy ének csak akkor sikerülhetett jól, ha nem színleltünk, hanem hagytuk közel engedni magunkhoz a szerepeket, az érzéseket és persze a másik embert. Ehhez bátorság kellett, hiszen mások előtt kellett a korlátainkkal találkozunk, és kilépnünk közülük. Ebben számunkra a legnagyobb segítség Sophie volt, sosem hagyott egyedül minket a színpadon. Persze fizikailag egyedül kellett kiállni a reflektorfénybe, a próba- és színházteremmé átalakított régi fizikumiban.

A kurzus elején nem csak egymással kellett ismerkednünk, hanem a térrel, ahol játszunk. Hol csoportban, hol pedig egyedül kellett a színpad terét a lehető legtöbb módon érzékelnünk és használni. Sophie erre nagyon sok időt szánt, megtanított arra, hogy hogyan vegyünk egész testünkkel levegőt,

megtanított csukott szemmel járni és érezni a másik jelenlétét, betölteni a rendelkezésre álló teret, kiállni a színpadra és megszólalni ott, egyszóval játszani.

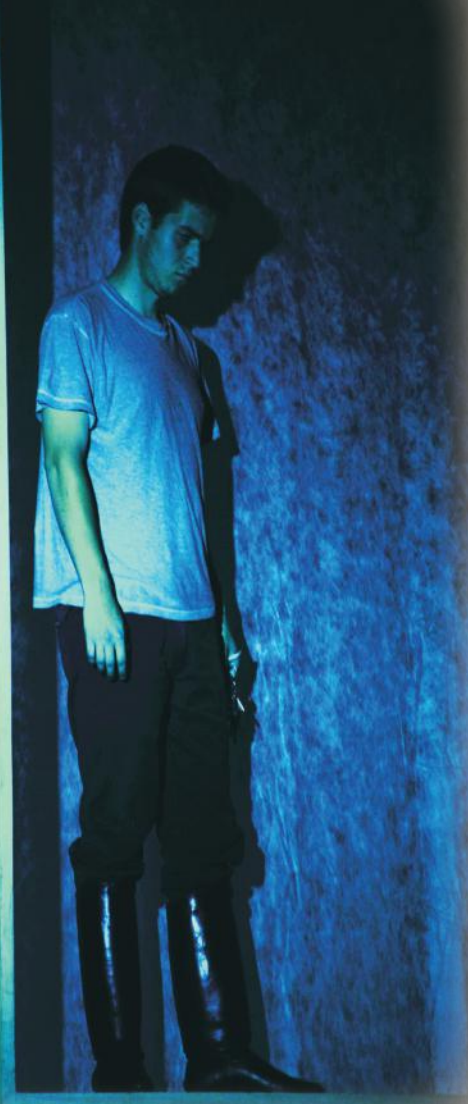
A mű, amelyet színpadra vittünk, valós történelmi eseményt dolgoz fel. Az 1900-as évek elején Moszkvában egy terrorista csoport bombamerényletet hajt végre Szergej főherceg, a cár nagybátyja ellen. A konfliktus abból a problémából ered, hogy egy szent cél érdekében öljünk-e embert. A gyűlölet, amely a lehető legtöbb szenvedést okozta a szereplőknek, és a könyörtelen tette készíttette őket, lehet-e bárminek a megoldása?

Nem kis feladat volt a darab színpadra vitele, hiszen egyikünk sem profi színész. Ezt Sophie és Philippe is jól tudta, viszont a szerepkiosztásnál figyelmüknek köszönhetően mindenki azt a szerepet kapta, amely passzolt a személyiségéhez. Ez korántsem jelentette azt, hogy a játék számára kevesebb kihívással jár.

Ezfolyamatoskereséstéspróbálgatástigényelt, amelynekeredményeképpen egyesek előbb ráéreztek a szerepükre, másoknak viszont csak a főpróbán sikerült a szereppel azonosulni és megragadni annak lényegét. Sophie az utolsó pillanatig támogatott minket ebben keresésben, gyakran külön próbálva az egyes szereplőkkel.

Azt hiszem, a színházkurzus nem a produktumától, a darab előadásától lesz értékes, hanem attól a kalandtól, amely a színházkurzussal vette kezdetét. A kurzus végére mindannyian úgy tekintettünk a másikra, mint régi jó barátokra. Bár nem tudhattuk, hogy ezzel a kilépéssel hova jutunk, de a kurzus után jól látszik, hogy Sophie és Philippe önmagunk és a minket körül ölelő világ teljesebb meg tapasztalása felé vezetett minket.

Ribb Péter Ph'10

Életünk

Fénnyel írni

Idén nyáron is megrendezték az egyhetes Pannonhalmi Fotókurzust, mely családi hangulatú volt ugyan, de ez nem vett el az értékéből, inkább hozzáadott. Augusztus 7-én, az érkezés napján derült ki, hogy mindössze négyen jöttünk fotózni, míg a színjátszók négyszer többen vannak, és vannak közöttük külsősök is. Azért hamar összebarátkoztunk, és esténként jókat beszélgettünk. A fotósokat Philippe Brame, a színjátszókat Sophie-Marie Bouts vezette. Az első napot közös játékkal kezdtük a színjátszókkal együtt. A foci pályán végzett csukott szemes gyakorlatokban átértük, hogy sokkal tágabb a minket körülvevő világ, mint amilyenek mi „látjuk”. Mikor fél óra után újra kinyitottam a szemem, és visszanéztem a pályára, valami más dimenzióra emlékeztem. Philippe szerint az teszi a jó fotót nagyon jó fotóvá, hogy a nem láthatót is belekomponáljuk. A szelet, a hangokat, az illatokat, a nap melegét. Máshogy fogjuk meg egy ember kezét, ha látjuk, mint amikor nem látjuk az illetőt. Lehet, hogy a vakok többet „látnak” az őket körülvevő világból, mint akik úgy mond látnak? A játék után a fotográfia technikai és elméleti alapjait ismételtük át, mélyítettük el. Osztálytársam, Varga Marci bemutatta a fotólabort, ahol fekete-fehér fényképet lehet előhívni. A következő napokban egyéni témákban fotóztunk, és esténként kiértékeltek a fotókat.

Érdekes volt együtt dolgozni a színjátszókkal. Mi sem maradtunk ki *Camus: Az igazak* című drámájából. A fények, a hangeffektek és a jelenetek közti diaporámák elkészítése és kezelése a mi dolgunk volt. A diaporáma azt jelenti, hogy lassú átmenettel hangulatképeket vetítünk. Ehhez külön fotókat készítettünk és Philippe segítségével állítottuk össze a képsorokat. Az előadás napjára kiállítottuk a legjobb munkákat a Jeges-teremben. Ezeket a képeket meghívták Pannonhalmi testvérvárosa, a németországi Engen „Fényforrások” című kiállítására, de ez már külön történet.

A kurzusról felejthetetlen élményekkel tértünk haza, és azóta is tartjuk a kapcsolatot a résztvevőkkel.

Fenyvesi Tamás 11.b

A szeredaiak látogatása

Évek óta tart már a testvériskolai kapcsolat a csíkszeredai Segítő Mária Gimnázium és iskolánk között. Minden októberben találkozunk. Az egyik évben ők jönnek Magyarországra, egy évre rá mi megyünk a Székelyföldre. Idén az előbbi változat szerint rajtunk volt a sor, hogy vendégül lássuk a székely diákokat.

Az első találkozáskor kiderült, hogy azok sem úszhatják meg az ismerkedést, akik tavaly már jártak Erdélyben, ugyanis akkori vendéglátóink közül csak ketten jöttek el. Az első három napot Pannonhalmán töltötték. Megismerhették az apátságot, a gimnáziumot pedig mi,

diákok mutattuk meg nekik. Az első este kapcsolatteremtő játékokon vettünk részt. Ezek segítettek a közvetlenebb hangulat és az első barátságok kialakulásában. Vendégeink másnap délelőtt órákat látogattak, majd délután a szabadprogramon bőven volt időnk beszélgetni egymással. Sokat nevtünk a nyelvjárásbeli különbségeken, érdekes volt meg tapasztalni a szép és szellemes székely nyelvhasználatot. Ezen az estén élő zenés táncház is volt. Azok, akik nem jelentkeztek a diákok fogadására, most irigykedve nézték a jó hangulatú estét. Ekkorra már nagyrészt ki is alakult, hogy ki kit hív meg a családjához. A következő éjszakát

Életünk

már Tihanyban töltöttük, de erre az útra csupán hét pannonthalmi diák tarthatott velük. Talán ez volt a legmeghatározóbb élmény azok számára, akik elkísérhették vendégeinket Tihanyba. Itt szó szerint az egész napot együtt töltöttük, így sor kerülhetett egymás mélyebb megismerésére, barátságok születésére. Hajóztunk a szép őszi napsütésben, megnéztük az apátságot, másnap hazafelé pedig a kislődi kalandparkban próbáltuk ki ügyességünket. A tihanyi kirándulás után visszaérve hazautaztunk családjainkhoz. Mindenki azt a diákot hívta meg, akivel a négy nap folyamán leginkább összebarátkozott. Megmutattuk lakhelyünket és a környék nevezetességeit, illetve mindenki szervezett egyéni programokat is vendégeinek. A szeredai diákok két éjszakát töltöttek családjaiknál, majd mindenki visszahozta vendégét Pannonthalmára, hogy a Viator étteremben elfogyasztott nagyszerű vacsora és hosszas búcsúzkodás után elinduljon a busz Csíkszereda felé. Számunkra a tanév eddigi legmeghatározóbb élménye volt ez a találkozás, amit jövőre lehetőség szerint megismétlünk, csupán a helyszín fog változni.

Sánta András 12.b – Újszászi Martin 11.b

Harangszentelés diákszemmel

„Vivos voco, mortuos plango, fulgura frango.”

Ez a mondat gyakori harangfeliratként egy harang feladatát, rendeltetését határozza meg. „Hívom az élőket, megsiratom a halottakat, megfékezem a viharokat.”

A Kossuth Rádióban minden délben elhangzik, hogy melyik település templomának harangja szól. Egy kevés településtörténet után elmondják, hogy hány harang található a toronyban, melyik szólal meg délben. 2010. szeptember 12. előtt a következő mondhatták volna: „...a pannonthalmi Bazilika tornyában négy harang lakik...”.

2010. szeptember 12-én, Mária napon került sor Pannonthalmán egy új harang ünnepélyes megáldására, s ezen a napon helyezték el a toronyban négy társa mellett. A harangszentelés a tíz órakor kezdődő konventmise elején történt a Népbejáró előtt, ahol már a nyár vége óta meg lehetett tekinteni a 800 kg-os, fész hangolású harangot, melyet Janusz Felczinsky öntött Przemyszlben, ez év tavaszán. Az időjárás a felhős égbolt miatt nem volt túl kedvező, de az eső nem esett el.

Az ünnepi liturgián részt vett a szerzetesközösség, jelen voltak a Gimnázium diákjai, sőt a diákok szülei is. A szertartás elején Lukács atya beszélt az új harangról, a harangok rendeltetéséről, majd Asztrik főapát úr Szent István tiszteletére és közbenjárását kérve, Isten áldását közvetítve megszentelte az új harangot.

A szent pillanatok után egy daru segítségével a szakemberek beemelték a harangot a toronyba, ahol azt a több, mint két tonnás Szent Márton harang fogadta. Ezután a liturgia a Bazilikában folytatódott. A szentmise után az ünneplő közösség a bástyán várta, hogy megkonduljon a Szent István harang. Ez délután negyed egykor meg is történt. A népsokaság tapsolni kezdett, mosoly jelent meg az arcokon. A Szent István harang mellett sorra megszólalt a többi harang is.

Életünk

A tervek szerint a pannonhalmi Bazilika tornyába később még egy harang érkezik, így lesznek ott összesen hatan. Ebből öt fogja játszani az óránkénti harangjátékot, az „Ah, hol vagy magyarok tündöklő csillaga...” kezdetű népének dallamát.

Birizsló Bence 12.b

Chopin-koncert

A nemzetközi Chopin-év magyarországi csúcspontjaként tartotta számon a hazai média Bogányi Gergely maratoni vállalkozását, aki november utolsó hetében egy hétvége alatt Chopin összes zongoraművét előadta a Művészetek Palotájában. Érdekes egybeesés, hogy éppen ugyanezen a héten e jeles teljesítmény árnyékában emlékeztünk meg egy zongorakoncert megrendezése révén Frederic Chopin születésének 200. évfordulójáról. Iskolánk számára ez az esemény legalább olyan jelentőségű volt, mint országos szinten Bogányi Gergely zongoraművész produkciója. Bár komolyzenei vonatkozásban amúgy is gazdag kínálatból válogathatnak diákjaink, mégis a Chopin-koncertünk valamilyen szempontból nagyon különleges és egyedi volt. Elsősorban azért, mert Chopin műveit most nem egy általunk meghívott ismert zongoraművész adta elő, hanem jelenlegi diákjaink (a legkisebbektől a legnagyobbakig) ill. tanár kollégáink szólaltatták meg. Aki a koncertet megelőző hónapokban nyitott füllel járt az épületben, és valamilyen szinten ismerte már Chopin muzsikáját, az gyakran hallhatta, hogy a Teleki-teremből, a konditerem melletti zongoratórólól, vagy éppen a -1. és -2. szinten lévő zongoragyakorlókából kiszűrődnek valamelyik zongoraművének ismert vagy éppen kevésbé ismert taktusai. Talán inkább csak azok a szülők, diákok, tanárok tudhatták igazán, hogy mennyi készüllet, szív volt a hallott koncert mögött, akik az utóbbi időben szorosabb kapcsolatban álltak ifjú zongoristáinkkal. S habár több fellépő számára sem voltak ideálisak a körülmények (ki bicegő lábbal, ki 5 órás kémia OKTV-n elfáradva, ki lázas betegen érkezett), mégis mindenki nagy odaadással és átéléssel játszott a zongora billentyűin. Egy óra erejéig egy másik dimenzióba repítettek bennünket, igazi ünneppé tették az estét, közelebb hozták hozzánk, többségében amatőr zenekedvelőkhöz Chopin művészetét. Élmény és felemelő érzés volt hallgatni őket, nem csak azért, mert Chopint játszottak, hanem egyáltalán azért, mert játszottak, nekünk játszottak, így valami újat, többet mutattak meg magukból! Köszönjük nekik ezt az ajándékot! Köszönet illeti zongoratanárnőinket, Fodorné Kerékgyártó Csillát, Kertes Annát, Spiegel Mariannt, akik a felkészülésben diákjaink mellett álltak. Kertes Anna tanárnőnek és Barcza István tanár úrnak pedig külön köszönet a koncert megszervezéséért!

Schilde René

A játszott Chopin –művek és az est fellépői:

fisz-moll polonéz (Papp Szabolcs XI. a)
B-dur mazurka (Hakkel Tamás X. a)
F-dur mazurka (Baróthy Ádám X. b)
g-moll mazurka (Feldhoffer Márton XII. b)
g-moll ballada (Kerékgyártó Csilla)
c-moll nocturn (Szabó Gergely IX. b)
Esz-dur nocturn (Juhász-Laczik Albin OSB)
a-moll keringő/postumus (Czakó Márk VII. a)
Asz-dur keringő/postumus (Drozdík Álmos VII. a)
e-moll keringő (Prifer András X. b)
cisz-moll keringő (Koncos Kornél XI. a)
Eszöcsepp prelúd (Gossler Judit)
Fantázia impromptu (Kaposi Brúnó X. a)

BDSZ-morzsák

Bencés Jótékonysági Bál

A Bencés Diákszövetség és a Medium Pro Educatione Közhasznú Alapítvány 2011. február 26-án hatodik alkalommal rendezte meg a Bencés Jótékonysági Bált. A rendezvénynek az előző évekhez hasonlóan ezúttal is a Szépművészeti Múzeum ad otthont. A Bál célja elsősorban továbbra is a bencés diákok közösségének építése, a rég nem látott barátok, osztálytársak, családok és iskolatársak báli sokadalomba való összefogása. Emellett a Bál bevételeiből (szponzoráció, jótékonysági tombola, egyéni támogatás) minden évben támogatjuk a bencés rend által fenntartott oktatási intézményeket. A támogatást 2011-ben a nemzetközi kapcsolatok fejlesztésére, erősítésére, továbbá a gimnazisták külföldi útjainak támogatására fordítjuk. Ehhez a célhoz kapcsolódva választottuk ki a bál arcának Szent Benedeket, aki követőivel lerakta a ma is létező Európa alapjait, így joggal tekintünk rá Európa védőszentjeként.

Bálunk világi fővédnöke 2011 Szent Márton-díjasaként Dr. Sólyom László jogászprofesszor, előző köztársasági elnök lesz. A Bál védnöki tisztségére a meschedei gimnázium tanárát, Eberhard Borghoffot választottuk. A nemzetközi kapcsolatokra nagyon jó példa a meschedei gimnázium és a Pannonhalmi Bencés Gimnázium együttműködése, amelynek 1981 óta Eberhard tanár úr a koordinátora. A Bál egyházi fővédnöke immáron hagyományosan Dr. Várszegi Asztrik főapát úr lesz.

Az előző évekhez hasonlóan az VI. Bencés Jótékonysági Bál is igyekszik minél színesebb programokkal fokozni a bálozók jókedvét. Ismét lesz borkóstolás, fotókiállítás, koktélbár és jótékonysági kaszinó is, amely a legutóbbi alkalommal nagy népszerűsége tette szert. A vacsorát Tahy Ábel zongorajátéka kíséri, a báli hangulatról a Kistemplomos Lovagok gondoskodnak.

Természetesen a tombola sem maradhat el, amelynek ára nem változik, darabonkénti 5000 forintos áron lesz megvásárolható. Az est főnyereménye meglepetés.

Ideje újítás, hogy Bálunkra nem csak az egykori bencés diákokat várjuk, hanem a jelenleg bencés gimnáziumokban tanuló diákok szüleit is, hiszen fontosnak tartjuk a bencés értékek közvetítését a szülők felé. A belépőjegyek ára egységesen 15.000 forint lesz, amelyeket bál hivatalos honlapján, a www.bencesbal.hu internetes oldalon tudnak megrendelni. További információért keressék bátran Fabu Annát, a Medium Pro Educatione Alapítvány kapcsolattartóját (tel: 0620/804-1166).

a szervezők

Szülők a Bencés Bálról

„Nagyobbik fiam, Gellért már a kezdetektől a főszervezők közé tartozik, ezért nagyon sokat hallottam már a Bálról. Tavaly voltunk jelen a Bálon először a családommal a Medium Pro Educatione vendégeként. Teljesen magával ragadott a hangulat, az egész közösség nagyon barátságos volt. Nagyon örülök, hogy ezúttal minden bencés iskolás szülőnek megadatik, hogy belemélyedjen a bencés szellemiség, a bencés légkör varázsába.”

Horváth Ferenc – Horváth Gellért (Ph' 98)

„Feleségemmel többször is részt vettünk a Bencés Bálon, melyre Zsolt fiam, mint szervező hívott meg. Már Pannonhalmán is megfigyeltük, és kicsit irigykedve tekintettünk arra az összetartásra, ami nemcsak a gimnázium lakói, de az öregdiákok között is első szembetűnő volt számunkra. A Bálon ugyanezt láttuk mindig, ráadásul, mint szülőket baráti hangon fogadott a bencés öregdiák közösség. Úgy érzem, mostanára mi is tagjai lettünk ennek a közösségnek.”

Komáromi Benedek – Komáromi Zsolt (Ph' 98)

Rendes prefektusok

Iskolánk egykori igazgatója, Jáki Zénó atya nemzedékeket tanított fizikára és matematikára. Derűs közvetlenségével, fáradhatatlan áldozatkészségével azonban tanítványai körén kívül is nagy hatással volt a diákokra, rendtársaira és kollégáira. A legidősebb Pannonhalmán élő szerzetest most diákéveiről kérdeztük.

Zénó atya, talán kevesen tudják rólad, hogy magad is bencés öregdiák vagy. Hogyan kerültél kapcsolatba a bencésekkel?

Tősgyökeres győri polgárcsaládból származom. Édesapám családja közel lakott a bencés rendházhoz, apai nagymamám számos bencés atyát ismert. Nem is titkolta, hogy sokat imádkozott a bencés templomban azért, hogy négy fia és két lánya közül valamelyik egyházi hivatást válasszon. Talán ezért is került édesapám a bencés gimnáziumba. De aztán egyikükből sem lett pap. Az mindenesetre hagyománnyá vált, hogy a családból a fiúk a bencéseknél tanulnak. Így kerültem én is 1929 kora nyarán Kelemen Krizosztom akkori győri igazgató irodájába. Késve jelentkeztünk ugyanis, és addigra már eldőlt, hogy kik kerülnek be a kétszer hatvan fős első osztályba. Ezért vittek szüleim egyenesen az igazgató elé, hátha akad még számomra egy hely. Tíz éves voltam akkor, és vagy a színjeles bizonyítványom, vagy a nehéz kérdéseire adott válaszaim győzték meg későbbi főapámat, de végül fölvelt. Az is lehet, hogy nagymamám imái is – kicsit megkésve – ekkor kezdtek el közreműködni a háttérben. Jóllehet gyermekei világi pályát választottak, fiúunokái közül három is bencés lett, egy szalézi szerzetes, egy pedig karmelita, a lányok közül pedig hárman vonultak zárdába.

Győri diákként mi fogott meg téged tanáraidban annyira, hogy magad is ezt az életutat válaszd?

Kiváló tanári karunk volt. Matematikára Borbély Kamill atya tanította az osztályt, fizikára pedig Holenda Barnabás. Mindketten óriási hatású tanáregyenlőségek voltak. Nekik köszönhetem azt a biztos és alapos tudást, amelyre később, tanár koromban is támaszkodhattam. Ugyanakkor az is nagyon fontos volt számomra, hogy ők kimagasló tanári teljesítményük mellett igehirdetőként megállták a helyüket. A vasárnapi diákmissziók prédikációi nekünk, fiataloknak szóltak, olyan papoktól, akik ismerték a diákságot, értettek a nyelvünkön. Osztályfőnököm Gábor Gotfrid atya volt, aki közéleti szereplőként fontos szerepet töltött be a város életében is. A Katolikus Kör elnökeként számos fontos emberrel volt jó kapcsolata. Összeköttetései révén sok olyan diáknak segített munkát találni, akik érettségi után nem folytatták tanulmányaikat. Lelki életemre a legnagyobb hatással azonban érdekes módon egy olyan bencés lett, aki nem tanított. A cserkészlet révén találkoztam vele, és lett személyes, mély kapcsolatunk lelkiatyámmal, Jámbor Mikével. Mike atyára nem lehetett nem fölneézni. Határozott, egyenes ember volt, aki szavak nélkül is sugározta a szerzetesélet örömét. Máig él bennem az a séta, a gyártelep felé a töltésen, ahol megosztottam vele tizenhatodik életévem nagy titkát, hogy bencés szeretnék lenni. Utolsó két gimnáziumi évem alatt ő már nem volt Győrben, mégis mondhatom, hogy egy életre meghatározó példaképként kísért később is.

Jáki Zénó OSB

Jáki Zénó atya Magyarországon a második legidősebb bencés szerzetes, Pannonhalmán pedig a rendi nesztör, azaz korelnök. 1919-ben született Győrött. 1929-től a Győri Bencés Gimnázium tanulója, ahonnan 1937-ben felvételt nyert a bencés rendbe. 1943-ban szentelték pappá. A rend tanárképző főiskoláján tanult teológiát, és készült a matematika és fizika szakos egyetemi vizsgákra. Tanulmányait még le sem zárta, amikor Kelemen Krizosztom főapát úr már Kőszegre helyezte gyakorló tanárnak. A szerzetesrendek feloszlását követően két évig a szombathelyi egyházmegyében szolgált, számos olyan helyen, ahol fiatalos lendületére, derűs kiegyensúlyozottságára azokban a nehéz időkben különösen is szükség volt. 1951-ben visszahívták Pannonhalmára, ahol először prefektusként, majd tanárként is dolgozott. A rend mindkét gimnáziumának volt igazgatója. 1972-ben a rend őt jelölte főapátnak, de ismerte az állam más irányú szándékát, nem fogadta el a választást. 1982-től alperjelként, majd 1985-től beteggondozóként az idősek kísérése, lelki erősítése lett a feladata. 1992-ig a bencés nővérek (Szent Benedek Leányai) spirituálisai. Mindezek mellett még arra is jutott erejéből, hogy 1987 és 1995 között a Pannonhalmához közeli Nyalka lelkésze legyen. Zénó atya számos egyéb kitüntetése közül arra a legbüszkébb, hogy amikor már idős kora miatt elbúcsúzott Nyalkától, a falu díszpolgárává választották. A ma már kilencvenkét éves Zénó atya súlyos műtét után is lelki támasza rendtársainak, egykori diákjainak és minden látogatónak. Idén már nem vállal korrepetálást matekból és fizikából, de még fordít angolból, és készül az egyik osztály közelgő negyvenéves érettségi találkozójára.

Isten áldja meg imádságát és munkáját!

A tanáraid mellett még mi volt meghatározó számodra az iskolában? Mit jelentett akkor bencés diáknak lenni?

Akkoriban még nem volt kollégium, de ez nem jelentette azt, hogy az iskola csak a tanórákból állt volna. Sőt, az igazi közösségi élményt a délutánok jelentették. Cserkészként az élet minden területére kiterjedő tudásanyagot gyűjthettünk. A foglalkozások keretében az elektronikától kezdve a mezőgazdasági idénymunkákig mindenféle elméleti és gyakorlati tudással felvérteztek bennünket. Ám a cserkészlet nemcsak ismeretközlő szakkör volt, hanem komoly személyiségformáló közösség. Tizenöt évesen már őrsvezető voltam. Tízegynéhány kisebb diákot bíztak rám, akiket tanítani, vezetni kellett. Végzősként pedig már szinte a felnőtt cserkészvezetőkkel felelősségben egyenrangú feladatokat kellett ellátnunk. Míg a fiatalabbakkal foglalkoztunk, a velük való munkában nyitottságot, kitartást, türelmet tanultunk: magunk is felnőtté váltunk. Később a prefektusi munkámat ezzel az óriási tapasztalattal kezdhettem meg.

A cserkészlet mellett versenyszerűen sportoltam. Az iskola egyetlen civil tanára, Kiss Nándor testnevelő tanár vezetésével rendszeresen jártunk evezni a Dunára és a Rábára. Volt olyan túránk, amelyen két nap alatt leeevztünk Győrből Pestig, majd pedig négy nap alatt vissza Győrig. A házi bajnokságokat sorra nyertem, így végzősként én lettem az evezőscsapat kapitánya. Ez megint csak azzal a feladattal járt, hogy a fiatalabbakkal foglalkozhattam.

A diákság lelki életének pedig a Mária Kongregáció adott keretet. Ezt a közösséget a hittanár, Pammer Odiló bácsi vezette. A különböző vallási gyakorlatok mellett előadásokat tartottunk egymásnak hittani témákból. Az idősebb diákokra itt is sok feladat hárult, én például „prefektus” voltam, azaz közvetlenül Odiló bácsi, a „prímás” munkáját segíthettem.

Látható, hogy jól le voltunk kötve. És persze ott volt az osztály is. Erős csapat voltunk, szorgalmas, fegyelmezett fiatalok. A hatvan főből három bencés lett (Zsigmond atya, Fábián atya, Zénó atya), tizen pedig szemináriumba mentek. Nem azért, mert tanáraink kifejezetten erre neveltek volna minket, hanem mert életükkel azt sugározták: ez természetes.

Zénó atya, mit üzensz a te hivatásban érlelt kilencvenkét éves távlatából a mai fiataloknak?

Nehéz dolog ma bármit is üzeni. Nem biztos, hogy értjük egymás nyelvét. De talán pontosan ez a fiatal kor feladata: figyelemmel lenni. És ha van valaki, akinek a szavát meghalljátok, figyeljetek rá! Az életével tanít benneteket.

Az interjút Juhász-Laczk Albin OSB készítette

A kép az 1943-as papszentelés után készült a főapátsági kerengő udvarában. Az első sorban ül a szentelő érsek, Serédi Jusztinián esztergomi bíboros-prímás (†1945), aki maga is pannonthalmi bencés szerzetes volt. Mellette ül Kelemen Krizosztom főapát (†1950). Mögöttük állnak a frissen szentelt bencés atyák; sorrendben: Faggyas Edvin (†1970), Söveges Aladár (†2003), Szepes Alfréd (†1992), Jáki Zénó, Solyósi Szilveszter (†2006), Vincze Amand (†1979), Kapcsándi Zsigmond (†1998), Molnár Marcián (†1996) és Besnyői Zoltán (†1990).

A fotót Gál Geláz atya készítette (†1983). A negyvenes évek elejére érett be az a rendi reformmozgalom, amely sikeresen ötvözte az iskolai munkát és a szerzetesi fegyelmet. Ez a reményteli lendület sugárzik a frissen szenteltek arcáról. Ez segítette őket a második világháború közepette éppúgy, mint a kommunista diktatúra rákövetkező negyven évében. „Perseverantes ... ut et regno eius consortes.”

Diákoldalak

Válogatás a qpaci diákújság, a Pannonhalmi Zsemle cikkeiből

Pannonhalmi rutin

Nehéz megszokni a pannonhalmi életritmust. Így éreztem az első pár nap elteltével. Második hétre már kezdett rutinná válni. Egyre kevesebbet álltam stúdium elején, nem voltak már kétperces késések. Egyhangúnak kezdtem érezni napjaimat. Ezután is minden nap ugyan olyan lesz? Fél hét kelés, hat ötvenöt stúdium és így tovább. Itt nem történik semmi?

Egyik sétaidőben egy szerzetescsoport jött Ausztriából. Nem volt idejük idegenvezetésre, de meg akarták nézni a Bazilikát. A portához kísértem őket, ahol megmondták ilyenkor mi a teendő. (Engedélyt kell kérni egy szerzetestől.) Ekkor csatlakozott hozzánk egy barátom és felajánlotta, hogy segít a keresésben. Miután az egész iskolát végigjártuk és nem találtunk senkit, a Főapát úrnál kötöttünk ki, aki engedélyt adott a Bazilikában való körbevezetésre azzal a feltétellel, ha velük tartunk.

Miután körbevezettük őket, két Afrikából hozott kulcstartót kaptunk ajándékba.

Ekkor jöttem rá, Pannonhalmán mindig történik valami, csak nem mindig vesszük észre. Ha pedig rájöttünk mi az a lehetőség ne szalasszuk el. Ma se várjunk arra tétlenül, hogy ez a nap is elteljen. Ha egyszer már itt vagyunk, élvezzük a lehetőségeket.

Kovács Márton 9.b

A Stílusgyakorlatok szakkör versei elé

A kérdések természetéből ered, hogy nem hagynak nyugodni minket. A sajátjaink pedig biztos nem. És ezek a kérdések formát öltenek majd, így vagy úgy. Amíg fiatalok vagyunk, addig van erre lehetőség, addig kérdezhetünk. Figyeld meg, tanáraink szeme mindig felcsillan a tiszta és valódi kérdések hallatán. Talán megértik, hogy néha milyen értetlenül állunk a világ előtt. A mi időnk a kérdések ideje. A felhalmozás, a tapasztalatoké. Amíg fiatalok vagyunk addig lehetünk lázasak. És lehetünk érthetetlenek, zagyvák és ellentmondásosak. Eljön majd az ideje a letisztulásnak, a piszkozatok átírásának, de az a józan jövő zenéje.

Most hagyni kell, hadd szóljon belőlünk, ami épp szólni kíván. Hagyd magad írni, hagyd magad kipróbálni. Jó az. Én ennyit futok, ennyit nyomok fekve. Nekem ilyen és ilyen lett a dogám. Próbálkozni mindenkinek szabad. A próba már egy lépéssel több a kérdésnél. A költészet játék. Játék tehát, erőpróbája valami többnek.

Örömmel olvasom diáktársaim verseit. Nem lustálkodnak. Nem hagyják, hogy csak úgy eljárjon fölöttük az idő. Meg merik kérdezni maguktól égető kérdéseiket. Lázasan próbálkoznak.

Dobszay Balázs Ph'10

Torony

Egyszer régen, nagyon régen
Kisöcsémnek építettem
Fakockákból tornyokat,
S ő csak nézte, egyre nézte
Hogy vezetnek fel az égbe,
Mint a szálló gondolat.

Én csak raktam, egyre raktam
Lelkemet is beleadtam,
Így emeltem tornyomat,
S ő csak nézte, egyre nézte,
Hogy növekszik fel az égbe,
Mint a szálló gondolat.

Addig épült, míg felépült
Az arcomon mosoly derült,
Elfeledtem gondomat,
S ő csak nézte, egyre nézte,
Hogy magaslik fel az égbe,
Mint a szálló gondolat.

Hirtelen nevetve sújtott
Száz kocka százfelé hullott,
Alig volt egy pillanat,
S ő csak nézte, egyre nézte
Hogy zuhannak le a mélybe
Mint elűzött gondolat.

Andaházy Álmos 12.a

Testvérosztály

„Akkor a lányok péntek este megjönnek
[általános derűltség], segítünk nekik a
csomagokat behozni, lenne egy rövid ima
[jelentőségteljes pillantás a gitáros bagázsra],
és lefekvés [ováció]. Nem kell mindenhez
megjegyzést fűzni! [hahota]” – hangzott el
a pénteki töri óra elején a tanár úr szájából,
aki minden erejével azon igyekezett,
hogy hogyan lehetne három perc alatt a
lehető legjobb testvérosztály-találkozót
megszervezni. Félreértés ne essék, korántsem
ilyen alacsony röptű a beszélgetés az órákon,
ennek a pár perces szervezkedésnek meg is
lesz a bőjtje: nem kell majd meglepődnünk, ha
a holnapi osztályfőnöki órára jegyzetfüzetet
is magunkkal kell hozni. Az sem árt, ha
odafigyelünk a tanár úr következő mondatára:
„Vegyétek elő a vázlatfüzeteteket!”.

Diákoldalak

Szóval eljött a péntek este. A lányok bizony megjöttek. Az előzetesen megejtett alapos kioktatás ellenére csak az igazán udvariasabb, bencésebbik fele az osztálynak vett a hátára a lányoktól erőszakosan elvett holmit, de még ők is lehetőség szerint elbástyázták magát, hogy „mi – köszönjük szépen – már kivettük a részünket a közösségi élet illetően elkerülhetetlen formáságaiból.” A többiek – a hoppon maradtak – szájtátásukból fölcusdva ijedten konstatálták a szomorú helyzetet: a csomag bizony elfogyott! Szemüket ijedten kapkodták hálósákról rózsaszín poggyászra, de mindegyik a földhöz viszonyítva mozgónak bizonyult. Irigykedve mérték végig szerencsésebb társaikat, akik csak azért, hogy felmentsék osztálytársaikat a nehéz munka alól, dupla adagot csikartak ki az amúgy is táskára szocializálódott lányseregtől. A bukott férfi egyetlen megváltása ilyenkor egyedül a „Mit nekem testvéroosztály!” felszólalás, amely azonban nem teljesen fedi a valóságot, legalábbis ami a csalódott arcokat, akikről a kijelentés származik, illeti.

A félig-meddig sikeres hurcolkodás után a vendégszobák körül élőláncot alkotva állt a fiúserég, míg lány társaik a világ legtermészetesebb látszatát keltve egymást karöltve ki-be járkáltak szobáról-szobára: ki melyikben hivatott ezt a kellemes hétvégét eltölteni? A hosszúra nyúlt rendezkedések miatt a gitárosokat még a zenélés előjogától is megfosztották.

Az előzetes, ám nem túl alapos szervezkedés során végig fontos szerepet tulajdonítottak a szombat este programjának mibenlétére, hiszen több opció is kínálta magát a diszkótól a latin táncig. Ám az osztályfőnöki brigád vétőjogával élve egy játékos, ismerkedős estét tartott a legkíváncsiabbnak, méltán, hiszen ezek a játékok már több ízben is beváltak a rekollektciók során, legalábbis a tanerő meggyőződése szerint. A fenn említett játékok tornateremben való lebonyolítása közben alapvetően észrevehető volt többféle elegyedési stratégia a fiúk körében, tudniillik a lányok magukban, illetve karöltve látszólag az erősebb nem képviselőinek jelenlétével mit sem törődve figyelték az eseményeket. Azok pedig ugyancsak kacsingattak felfelé: hogy is lehetne beülni két, egymáshoz minden erejével összekapaszkodó lány közé? Egyik módszer a már jól ismert „Mit nekem!”, sztoikusnak álcázott filozófia folytatása: ők a helyzettel látszólag mit sem törődve mogorva képpel kuksoltak a férfi részleg utolsó soraiban. Más, ennél jóval elszántabb urak előszeretettel kerülgették az aktuálisan (és gondosan) kiszemelt opcionális beszélgetőpartnert (egyre kisebb sugarú koncentrikus köröket róva), agyukban összetett, nagyszabású udvarlási eszmefuttatásokkal az illetőt lesve, hátha az csak egy pillantásra is méltatja igyekezetét (ilyenkor hatalmas lélekjelenléttel be lehetett oldalazni a két hölgy közé). A nyerő stratégia azonban minden bizonnyal a kezdeti sikereken felbuzdult, „Mit nekem!”-kategóriás társaik által „kezdők szerencséje” jelzővel és rengeteg irigykedő pillantással illetett férfiaké volt, akik a lányok eszejárását követve teljesen világi témákat felhozva ereszkedtek beszélgetésbe (egyszerű mondatok használata kötelező!). Hogy mennyire vált sikeressé ez a módszer, a morgó társaik arckifejezéséből és a hétvégét követő hosszas SMS-ezésekből könnyen rekonstruálható.

Az estét mintegy lezárandó egy esti séta helyezettett kilátásba, mely alkalmat adott a barátságok elmélyülésére és a még Kőműves Kelemen családját hiányoló egység végleges megépítésére. Így hát több nagy vegyes csoport indult garázdálkodni a vár térségében, s mindig az aktuálisan vezetői posztra emelkedett egyén mutatta az utat a mindent elnyelő homályban. A vezetőre viszont az a kellemetlen feladat várt, hogy társai szeszélye miatt ki volt téve a veszélynek, hátha „poénból” egyszerre a brigád a háta mögött kámforrá válik. Voltak, akik igyekeztek elvegyülni az előkelőbb csoportokba több-kevesebb sikerrel, ám így kénytelenek voltak a falu bikájának elmésségeihez jó képet vágni. Mások pedig a kevésbé népszerű lányokhoz csatlakoztak méltóságukat azonban ezzel mintegy feladva, így viszont ők lehettek az adott körben a nap hősei. Végül a múltkor elhalasztott esti ima lett bepótolva, a gitárosok teljes meglepődésére.

Az eltávozott testvéroosztály után mindenki máshogy értékelte a történeteket: egyesek arról tudósítottak, hogy a lányok már Komáromnál tartanak és mennyire szívesen maradtak volna még pár napig (az értesítés SMS útján érkezett). Ami az érdekes, a sztoikusok között többen is hirtelen, a semmiből felidéztek meg nem történt eseményeket, miszerint milyen jót is dumáltak ezzel, vagy azzal, vagy hogy milyen sokan is nevettek a soha el nem hangzott poénjain. ... A sikeresebbek azonban jóhiszeműen somolyogtak a bajszuk alatt, és a világ legtermészetesebb mozdulatával vették elő telefonjaikat, hogy négy frissen érkezett SMS-t még idejében megválaszolhassanak.

A hétvége eltelt, mindenki túlélte, és ami biztos: mindenkinek tanulságul szolgálhat az eset, hiszen tudjuk: más kárán tanul az okos, az ökör a magáén se.

Civilizált prefektusok

Sokak számára idegenül csenghet a civil prefektusság „intézménye”, hiszen egy évtizede sincs annak, hogy a bencések mellett megjelentek a civil nevelőtanárok. Rovatunk olyan embereket mutat be, akik világiként vállalkoztak a teljes embert kívánó nevelői munkára. A prefektussága mellett igazgatóhelyettesi posztot is betöltő Barcza Istvánna prefektustársa, Baumgartner Bernát OSB készített interjút.

Milyen volt diákként annak idején? Olyan türelmes volt veled is az osztályfőnök-prefektusod – aki akkor még egy személy volt –, mint te a diákjaiddal?

Ez igazán nagyon hízelgő, nem tudom persze, hogy mennyire igaz. Meg hogy a diákjaim is ugyanezt gondolják-e. Attól félek, néha nem is türelem ez, hanem csak nemtörődomség. Amúgy meg nagyon szerettem Pannonhalmára járni – már akkor is, nem csak innen nézve. Kétlaki voltam: sok tekintetben a másik, az A. osztályhoz vonzódtam inkább. Ott Marcell volt az osztályfőnök, itt Dániel – ma már egyikük sem bencés. Marcell egy egészen különleges egyéniség volt: szellemi nagyhatalom, lelkesedés, lazaság, bűbáj. Azóta is nagyon fontos ember, hivatkozási pont sokunk számára. Amit tőle tanultunk – irodalmat, kultúrát, európaiságot –, mástól nemigen tanulhattuk volna meg. Dániellel nehezebben jöttem ki, tőle aligha tanulhattam türelmet. Bár nem volt prefektusom, Ambrus atya nevét is ki kell itt mondanom: nagyon fontos ember nekem ő.

A felvételiző gyerekektől meg szoktuk kérdezni: „Miért éppen a pannonhalmi gimnáziumra esett a választásod?” Miért esett a választásod annak idején erre a gimnáziumra s aztán újra mint tanár, miért választottad újra ezt a helyet?

Nekem viszonylag könnyű dolgom volt. Bátyám ide járt hat évvel fölöttem, az ő idejövetele klasszikusabb: édesanyám, sőt nagyapám „szánta” ide. Én már magam akartam jönni. Az, amit bátyáméktól láttam, egy kiskamasz számára elképesztően vonzó volt: nyaranta körbejárták a Balatont, nálunk is sokszor megfordultak – így hallottam tábortűz mellett először Cseh Tamást –, szünetekben meg heti két házibuli.

Felnőttként sokáig szóba sem jöhetett, hogy itt tanítsak, pont azért, mert idejártam. Féltettem az emlékeimet. Aztán Csértán tanár úr (egy A-s) lejött – beadta a derekát. Ezek után komolyan kellett venni Tamás atya hívását. Beékelődtem addigra már a budai ciszterci gimnáziumba. Fontos évek voltak ezek. Jó volt ott – nagyon erős élmény, hogy „másfél” osztálynak voltam az osztályfőnöke –, de nagyon más is volt, mint amit a bencésektől tanultam. Mindennapos meghasonlásokkal kellett élni.

Budapestet is szerettem, mind a mai napig szeretem, nagy levegőt kellett venni, lejönni falura. Meg még hátravolt egy magánakció, egy régi adósságom: „öreg fejfel” elrohantam felvételizni – egy életem, egy halálom – a Zeneakadémiára, zenetörténet szakra. „Csak a hangom miatt nem vettek fel az Operába” – Farkas atyával szólva. Az akkordokból csak a zongora volt biztos. Nem vettek hát fel, jó volt ezt a régi álmod lezárni. Leköltöztünk, megerősödve. Az emlékeimet pedig, úgy tűnik egyelőre, élesen szét tudom választani diákkori és tanári emlékekre.

Melyik könnyebb: 32 fiút nevelni vagy a négy sajátot? Biztos sok közös vonása van a fiúkkal való bánásmódnak. És ebben óriási segítség feleséged, Rita. Hiszen ő a biztos háttér, az ő kitartása nélkül nem lenne lehetséges a helytállás itt a gimnáziumban.

Igen, ez így van Ritával, tényleg komoly támaszom. És valóban ő az egyetlen nő („ki állandó”). Másrészt akárhogy számoljuk is, ez tényleg harminchat fiú. A foci mindenképpen közös pont fent is, lent is. És épp ez a legnagyobb dilemma, mikor, hol focizzam. Amikor lent vagyok, úgy érzem, fent kéne lennem, és fordítva. És nyilván ezt mindenki érzi is: a fiúk fent, a gyerekeim és a feleségem lent. Én is nehezen tudok ott lenni. Másfelől az is igaz, hogy az osztály mindig egy kicsit az ember gyereke. (Osztályból is négyet kaptam, ugye.) Örül, ha dicsérik, elmegy a kedve, ha szidják. Az viszont különbség, hogy a diákokat minden előzmény nélkül négy évre kapja az ember, az otthoniak pedig a szemünk láttára cseperednek. Nem tudom, melyik a könnyebb. Azt sem látom, milyen lesz az, amikor a fiaim gimnazista korúak lesznek. Ha pedig esetleg valaki Pannonhalmára jön közülük, épp abban a korban nem fogom látni, amelyben a diákjaimat.

Érettségi után, az egyetemi évek alatt sokszor láttalak a Tanulmányi Házban. Az ott szerveződő közösség hittanórákkal és a vasárnap esti szentmisével a ház életének fontos pillére volt. Mit adott ez a közösség? Egyfajta folytonosságot? Vagy valami új tapasztalatot? El lehetett hozni ezt ide a gimnáziumba is?

Civilizált prefektusok

Még Cirill atya házfőnöksége idején kerültünk oda többen is hittant tanítani. Aztán jött a gondolat, hogy járjunk össze közösen bibliát olvasni. Mátyás atya alapította ezt a közösséget. Kis túlzással a fél tanári kar járt ide: Kyra tanárnő, a Csértán-, Erdőssy-, Izer-házaspár, Szabó Zoltánék, most meg Soós Péterék, a 87-es évfolyamból pedig heten is. Bencések közül rendszeresen misézett nekünk László, Domonkos, éppen te is, meg Ábel. Ebben a közösségben – Keddiek néven immár húsz éve fut – folytatódott szervesen, ami Pannonhalmán elkezdődött. Lehettem volna sok minden még azután is, nem dől el az ember sorsa véglegesen itt a gimnáziumban. Valóban ez a közösség faragott embert belőlem. Együtt mentünk liturgiára – Kyra tanárnő gitározott, én hegedültem –, kéthetenként volt hittan a Szabinában, ahol komoly lelkiismereti könyveket olvastunk – teológiát meg filozófiát is –, hetenként házaknál „biblia”, ahol a vasárnapi liturgia szövegein tűnődtünk. Hozzá tea és kuglóf. És jártunk mindenféle egyéb helyekre, színházba, koncertre,

operába, moziba. Nagyon gazdag időszaka volt ez az életemnek, sok mindent tanultam.

Most, hogy Pannonhalmán vagyunk – nem teljesen paradox módon – egy kissé lanyhult az aktivitás. Család és munka, Pest és vidék. Valami biztos beszűrődik azért a falak közé.

Rengeteg munkád van. Ezt mint prefektustársad közelről is látom. Alapvetően két halmazba lehetne sorolni őket: prefektusi-nevelői munka és az iskolavezetésben végzett munka. Vajon a kettő kiegészíti-e egymást? Két jól elkülönített területről van szó, amit esetleg csak erőfeszítések árán lehet külön kezelni?

Valójában három terület keveredik, a mondott kettő mellé hozzá kell venni a családot is. Sokféle módon fonódnak ezek össze, valójában átlapolódnak. Most úgy áll, hogy nem tudom tiszta lelkiismerettel mindhármát – igazából egyiket sem – ellátni.

Az iskolavezetés jobbra oktatásszervezés, tipikusan láthatatlan háttérmunka. Ha elakad, akkor vesszük észre. Pedig rosszabb esetben egy egyszerű óracseré néha egy óráig is eltarthat. A prefektuskodás diákokkal való törődés lenne. Időt adni a diákjaimnak, ez lenne a legfontosabb. Leülni velük beszélgetni, elmenni ide-oda – igen, ez kéne. És nincs meg ez az idő. Szinte semmi sincs. Ha rátelepszik a laptop az emberre, és nem marad idő az alapértéknek tekintett személyességre, azt megsínyli a prefektus-diák kapcsolat. Nem sokáig tolerálják a gazdátlanságot.

A nyáron és most a tanévben is az igazgatói tanács együtt dolgozott civil és bencés kollégákkal. Itt sok tapasztalatot cseréltek ki egymással és nyilván előre is tekintettek. Biztos megfogalmazódott valami irányadó is az iskolával kapcsolatban. Főképpen az érdekelne, hogy te mit emelnél ki ezekből?

Ez, ugye, az ún. stratégiai bizottság. Nyáron hét napot is együtt töltöttünk, azóta pedig hetente másfél órára leülünk. Nekem nem is annyira az egyes témák fontosak, hanem maga a gesztus: hogy megálljunk, reflektáljunk önmagunkra, a világ változásaira. Hogyan tudjuk megőrizni az iskola értékeit úgy, hogy közben alkalmazkodunk a folyamatosan változó körülményekhez? És az nagyon jó, hogy van igény erre a rákérdezésre.

1999-ben jött először ide civil prefektus, azóta pedig egyre többen vagyunk. Erre a megváltozott helyzetre is ez az első komoly reflexió. Újra kell gondolni, mit várunk el a civil prefektusoktól, meg a bencésektől is, mert ők is mások lettek, mint mondjuk az én diákkoromban. Ma már alig tudom elképzelni azt, hogy tudtak heti 168 órában velünk lenni. Az pedig kifejezetten bátorító, hogy azt lehet érezni – ami a lap olvasói számára feltétlen jó hír –, hogy fontos az iskola a bencéseknek. Érezhető valami svung a fiatal bencésekben. Amikor ide költöztünk, két dolog volt a fejemben: az egyik az, hogy most valami olyasmit kéne továbbadni, amit annak idején én kaptam itt kamaszként. A másik meg az, hogy valahogy azt gondoltam, én egy bencésnek töltöm be a helyét, és addig vagyok itt, ameddig nem jön meg az a hiányzó bencés. Most már biztosan látom, hogy ez nem reális: a bencés-civil arány nem fog nőni. De mégis azt érzem, lassan hátra kell lépnem egyet, és van kinek átadni a helyemet.

Világot lát(t)unk

Kanadai olimpikon

A programozás OKTV-n jó helyezést elérő diákokat hagyományosan meghívják az informatikai diákolimpia válogatóversenyeire, amelyet idén a tavaszi szünetben rendeztek meg. Ezen én is részt vettem, és mivel az első hat helyezett közé kerültem, továbbjutottam a következő fordulóba, ahol eldől, hogy ki kerül be a csapatba. Az összesített eredmények alapján második helyen bejutottam a négyfős olimpiai csapatba, így augusztusban részt vehettem a Nemzetközi Informatikai Diákolimpián, azaz az IOI-n, és Kanadában tölthettem el egy mozgalmas hetet.

A diákolimpiát minden évben más-más ország rendezi meg, tavaly például Bulgáriában, jövőre pedig Thaiföldön lesz. A csapattal augusztus 14-én, szombaton utaztunk a verseny helyszínére. Idén Kanadában, azon belül pedig Waterloóban, az egyeteméről híres kisvárosban rendezték meg a megmérettetést. A szállásunk a diákokkollégiumban volt, a versenyt pedig az egyetem tornatermében írtuk.

A vasárnap a helyieljárás és a gyakorlás volt, kipróbálhattuk a számítógépeket és az értékelőrendszert. Másnap, hétfőn volt az első versenynap. Idén újdonság volt az előző évekhez képest, hogy a verseny honlapján az otthoniak élőben követhették az aktuális állást. Az ötórás feladatmegoldás után így mi is rögtön értesülhettünk arról, hogy milyen esélyeink vannak a továbbiakban, hogyan teljesítettünk a többiekhez képest. Kedden lazítás céljából ellátogattunk Kanada leghíresebb vidámparkjába, kipihentük magunkat. Szerdán folytatódott a verseny, az újításnak köszönhetően pedig egyből megtudtuk, hogy ki hanyadik helyen végzett az összesítésben. Másnap levezetésképpen, most már megnyugodva, az eredmények ismeretében kirándulni mentünk a Niagara-vízeséshez.

Érdekes, kicsit Pannonhalmához hasonló helyzetet teremtett az, hogy a mintegy 300 versenyző között összesen 9 lány volt, és közülük is csak egynek, egy lengyel lánynak sikerült érmet szereznie.

A versenyen változatos feladatok voltak. Mindkét versenynapon négy problémára kellett programot írni, ami azokat tetszőleges, nagyon nagy bemenetekre is 10 másodperc alatt önállóan megoldja. Az első napon például többek között egy nyelvfelismerő programot kellett készíteni, ami a beolvasott kódolt szövegekről megpróbálja eldönteni, hogy milyen nyelven van írva, folyamatosan tanulva az előző hibás próbálkozásából. Egy másik feladatban pedig olyan labirintusokat kellett előállítani, hogy az onnan kivezető út a lehető leghosszabb legyen. (A feladatok leírása megtalálható az ioi2010.org weboldalon.)

Péntek este volt az eredményhirdetés és a díjkiosztó. Én bronzérmet nyertem, a csapatnak ezen kívül még két ezüstöt sikerült elhoznia. Így Magyarország a nem hivatalos összesítésünk alapján a 79 résztvevő ország közül a 20. helyet érte el. Szerintem ez nagyon jó eredmény, az én várakozásaimat mindenképpen felülmúlta.

Hunyady Márton Ph'10

Bencés nevelők találkozója Németországban

A németországi Sankt Ottilien főapátságban tartották a bencés iskolák nevelői ötödik világtalálkozójukat 2010. november 3. és 6. között. A „Közösség mint bencés ajándék a jövő számára” témában megtartott konferencián öt világrész harminc országából mintegy száznyolcvan szerzetes és világi munkatárs vett részt.

A BENET (Benedictine Educators Network – Bencés Nevelők Hálózata) célja az, hogy közös fórumot teremtsen a bencés közösségek által fenntartott iskolák nevelői és diákjai számára. Ennek eszköze a két évente megtartott nevelői konferencia,

valamint az ugyancsak két évente megrendezett nemzetközi bencés ifjúsági kongresszus. A Hálózat és a találkozó kialakulása Magyarországhoz kötődik: a bencés millennium évében, 1996-ban Pannonhalmán fogalmazódott meg a világ bencés nevelői számára fórumot teremtő szervezet létrehozásának igénye.

A találkozón szinte minden olyan bencés közösség képviseltette magát, amely iskolát működtet: kezdve a Fülöp-szigetektől Ausztrálián és Dél-Afrikán keresztül Észak- és Dél-Amerikáig, valamint Európáig. Ennek megfelelően szervezték a külön-

Világot lát(t)unk

böző nyelvű csoportok a közös zsolozsmát és szentmiséket angol, német, spanyol, portugál és több afrikai nyelven.

A konferencia fő témája idén a közösség (communio) volt. A fő előadók, Margaret Malone nővér (Ausztrália), valamint Fidelis Ruppert apát (Németország) arra keresték a választ, miként lehet a bencés regula irányította közösségek sajátos karizmáját az egyház evangéliumi küldetésével összhangban a nevelés különböző területein megvalósítani. Fidelis Ruppert, a németországi Münsterschwarzach nyugalmazott apátja a monostorok környezet-közeliségének és környezettudatosságának fontosságát is bemutatta – kitérve a „klauzúra- és belső környezetszennyezés” modern jelenségére is. Az előadásokat követő műhelymunkákban

olyan témákban osztották meg a résztvevők tapasztalataikat és kérdéseiket, mint a fiatal kollégák bevezetése a bencés lelkiségbe; fiatalok és a bencés regula; öregdiák-szervezetek és kihívásai; felnőttképzés a harmadik világban; bencés misszió a Csendes-óceán térségében.

A konferencián hazánkat a Pannonhalmáról érkezett három bencés szerzetes, valamint egy világi kollégájuk képviselte. A találkozó fontos eredménye – amelyet Notker Wolf bencés prímás apát külön is üdvözölt – hogy hazánk három bencés iskolája teljes jogú tagként csatlakozott az eredetileg német nyelvet területet tömörítő, immáron közép-európai regionális szövetségbe is.

Dejcsics Konrád OSB

Harmincéves testvérkapcsolat

Nagy vállalkozással kezdte a nyári szabadságot a tanári csapat egy része. Június végén eleget tettünk a meschedei bencés tanári kar meghívásának, s együtt ünnepeltük a testvériskolai kapcsolat harmincéves jubileumát Meschedében. Az alaposan megtervezett programbeosztás már az indulás perceiben borult, így kétnapos utazásunk alatt állandóan az idővel és német pontossággal voltunk kénytelenek megküzdeni.

Iskola: Kirándulásunk során nemcsak a meschedei iskola életébe pillantottunk be, hanem útközben a melki gimnázium modern berendezésétől ámulhattunk el, majd a metteni középiskola újonnan felújított könyvtárának modern fénytechnikája, és kék, zöld, arany felirattal díszített üvegfestése nyűgözött le mindannyiunkat. Az építész azt az alapelvet követte, miszerint az egyszerű építészeti stílus agresszívvá teszi a gyerekeket, az igényesre és szépre pedig vigyáznak. Eddig működik.

Szállás: Utunkon két apátságban pihentünk meg. Schweikelfberg kéttornyos hagymakupolájú bencés apátságában, valamint Mettenben tapasztalhattuk meg a német bencések vendégszeretetét. Maga Wolfgang apát úr várta kis csapatunkat a metteni kolostor kapujában, hogy aztán egy könnyed vacsorához és tartalmas beszélgetésre invitáljon minket. Végállomásunkon pedig esténként szétszóródtunk az ottani tanárok otthonába, ahol közös vacsorák, tapasztalatcserék, vidám kerti partik, hangulatos sütések és hangos foci világbajnoki meccsek megnézése szőtt barátságokat, illetve mélyített el régi ismeretségeket.

Templomok: A melki bazilikát követte sorban a metteni templom, majd több idő jutott Pater Klaus-Ludger meschedei bencés szerzetes vezetésével a sajátos meschedei templom megismerésére. Az előadás végén ültünk abban a hatalmas, a hívők számára szánt négyszögletes térben, fejünket és figyelmünket a nyitott kör formájú isteni tér felé fordítva, és hallgattuk Pater Klaus-Ludger Konrád atya tolmácsolásával. Többek között felhívták figyelmünket a templom egyik különlegességére, a töviskoszorú helyett koronát viselő Krisztusra. Hasonlóan emlékezetes marad a kölni dómban eltöltött pár óra, illetve Meschede több, mint ezer éves St. Walburga temploma.

Könyved kulturális programok: Kitűnő csapatépítő programokként szolgáltak a hét folyamán. Ha a környéken jár az ember, kihagyhatatlan a világhírű Warsteiner sörfőzde, ahol az elméleti bevezető után bátran és vígan fogyaszthattunk az elkészült termékből a gyár sörkertjében. Beszélgetésekre nemcsak itt kerülhetett sor, hanem Kölnben a Rajna parti kávézóban, Meschedében az Oase nevű bencés üzemeltetésű ifjúsági komplexum kertjében, Soest impozáns belvárosának kerthelységében egy ízletes vacsora mellett, s a záró estén a meschedei gimnázium éttermének többfogásos búcsúvacsoráján. A beszélgetést pedig folytatjuk legközelebb Pannonhalmán.

Kovács Alida

Életünk

Plébánosok Pannonhalmán

Bencés közösségünk régóta küldetésének érzi, hogy az egyházmegyékben szolgálatot végző papokat a monostorba befogadja, hogy itt kipihenhessék magukat, lelkileg feltölthetessenek és újult erővel folytathassák munkájukat. Azonban most nem ezért látogattak hozzánk szerte az országból a lelkipásztorok. Idén első alkalommal, de hagyományteremtő szándékkal Pannonhalmára hívtuk azokat a plébánosokat, akiknek egyházközségeiből érkeztek diákjaink. Eme találkozás időpontjául október 25-ét, Pannonhalmi Szent Mór ünnepét választottuk. Őt bencések nevelték, ezért az első pannonhalmi diákot tiszteljük benne; aztán bencés szerzetes lett Szent Márton hegyén, így közösségünknek egy régi-régi tagja, majd Pécs második püspökeként az egyházmegyes szolgálatot is megismerte. Személyében hármasságban jelent meg az, amit mi néhány órán át a plébános atyákkal és a diákokkal együtt meg tapasztalhattunk.

A találkozó célja sokrétű volt. Az évekkel korábban egy-egy lelkipásztori ajánlással útjára bocsátott diákok nyomában most a plébános atyáknak akartuk bemutatni iskolánkat, hogy hol tanulnak, milyen értékek mellett, milyen célokat szem előtt tartva, milyen módszerekkel tanítjuk a ránk bízott fiúkat. A szerzetesekkel közösen végzett imádság és együtt elköltött ebéd a testvéri közösség ápolására adott alkalmat. A délutáni kávé és kötetlen beszélgetés az iskolában dolgozó civil és szerzetes tanárokkal, prefektusokkal pedig a tapasztalatok, kihívások kölcsönös megosztásának őszinte légkörében telt.

Megerősítő volt érezni a lelkipásztoroktól érkező bizalmat. Jó volt látni, ahogy a diákok megkeresték plébánosait, beszámoltak nekik élményeikről, és elindultak velük megmutatni az ő Pannonhalmájukat.

Matusz Hugó OSB

Özönvíz, iszapár

Három lapát homok

Bönyben már nem volt munka. Most inkább Borsodban kell a férfi a gátra! Bár első hallásra elég örült ötletnek tűnik, hogy 300 km-t utazzunk homokzsákolni, de egyre biztosabb voltam, hogy a hétvégét nem a spanyol morfoszintaxis vizsgára való készüléssel töltöm majd. Feleségem egyre gyanakvóbban figyeli az előkészületeket. Szabad hétvégénk lenne, amely aranyat ér a prefektuscsaládok életében.

Hálás vagyok Terinek, hogy elenged. Érzi, hogy ez most nagyon fontos a számomra.

E-mailemre a Katasztrófavédelem Operatív Törzséből fél órán belül reagálnak. Egy ezredes asszonnyal egyeztetek. Fáradt a hangja.

Az osztályban van elég önként jelentkező. Örülök, hogy senki sem teszi fel a hülye kérdést, hogy hány továbbulás. Beszélék a szülőkkel. Jó érzés, hogy rám merik bízni gyermeküket egy ilyen rendkívüli helyzetben is.

Gumicsizmapróba. Mindenki lábára találunk megfelelő csizmát. Megtiszteltetés, hogy Rékási tanár úr császárbíbor színű speciális belső borítással ellátott vadászcizmáját viselhetem (Hja, ezt nem gondoltam volna 12 évvel ezelőtt, amikor a Mikulás műsorán a tanár urat alakítottam...)

Jó hangulatban telik az utazás. Az M30-asra hajtván megkapjuk a bevetés helyszínét a Katasztrófavédelemtől: Hernádkakon van szükség ránk. Egy jó ideig ízlelgetjük a falu nevét, s poénkodunk.

A 37-es főút lezárva, Gesztelynél próbálunk bejutni a faluba. Helyzet van, átszakadt a gát, katonai helikopterek óriási homokzsákokkal próbálják betömni a lyukat. Égünk a tettvágytól, s bár csak két kilométerre vagyunk Hernádkaktól, lehetetlen itt átjutni. Tovább megyünk. Encsig kell kerülnünk, hogy egy járható hidat találjunk. Másfél órással kerülő után az egyetlen száraz úton begördülünk Kakra.

Azonnal hozzáfogunk a lapátoláshoz a falu főterén. Vegyülünk a falubeliekkel és a többi önkéntessel. Lelkesen és gyorsan dolgozunk. Híre megy, honnan érkeztünk.

Kellemesen kezdünk fáradni, amikor egy helyi tanárnő, aki a védelmi munkálatok koordinálásában vett részt, megszólít. Tudja, kik vagyunk. Arra kér, hogy menjünk át a falu egy másik részére, ahol különösen nagy szükség van a segítő kézre. Megtisztelőnek éreztem a felkérést, büszke voltam a fiúkra.

A főként cigány családok által lakott falurész közvetlenül a Hernád mellett fekszik. Az ott lakók megnyugtatóra és

Életünk

megsegítésére az elsők között kezdjük el magasítani a töltést. A katasztrófavédelmi szakemberek vezetésével egy mélyebben fekvő, kb. 300 méternyi partszakaszon kell nyúlgátat építeni. Csatárláncban állva adogatjuk egymásnak a homokzsákokat. Itt értjük meg csak igazán, miért kötötték a lelkünkre, hogy legfeljebb 3 lapát homokot tegyünk a zsákokba: rogyadozunk az alatt a néhány zsák alatt, amelyet lelkes amatőrök tömtek meg.

Késő estére elkészülünk. Büszkén szemléljük az eredményt. Beszélgetünk a helyiekkel. A mentés egyik vezetője keres minket. Már a gáton feltűnt, hogy mindenkihez van egy jó szava. Összetegeződünk, jól elbeszélgetünk. Tudja, mit jelent az a szó, prefektus – piarista öregdiák. Nem említi, de megtudjuk: a szociális-, család- és ifjúságügyért felelős államtitkárral találkoztunk. A hajnali nap fényében meglátom a Várat. Mögöttem hihetetlen pózokban durmolnak a kisbuszban a srácok. „Olyan aranyos vagy – ha alszol”- jut eszembe apám vicces mondása. Harmónia van bennem.

László Zoltán

Füzes u. 11.

Meg fogsz halni? Vissza fogsz jönni? Csinálsz fényképet? Mi lehet azzal a kedvenc nénimmel? Készít föl a család.

Kora reggel indulunk két tömött kisbusszal. Most csak nem büntetnek meg!

Megérkezünk. Dombon áll a plébánia. Nem vörös a ház alja, aligha érte az ár. Megkapjuk a munkaruhát: fehér overall, védőszemüveg, szájmasc, gumikesztyű és -csizma; majd a munkát is: Füzes u. 11. A munkagépek nem tudnak bemenni, ezért kell az udvaron lévő tárgyakat konténerekbe rakni. Nem dobni, mert fröccsen! Ezután fogják visszavinni a gépek az iszapot a tározóba.

Gyalog megyünk a házhoz, nem tudom, hol vagyok. Már vannak itt néhányan, később is sokan jönnek még. Elkezdünk kóvályogni a ködben és a trutyiban, marsbéli tájon az úrhajósok. Minden vörös és fehér.

A maszkból kiáramló levegő közvetlenül a szemüvegre jut. Nem látunk semmit a páráról, mint legutóbb hadgyakorlaton a vörös hadseregben. Nem ismerünk föl senkit, minket sem ismer föl senki. A könnyebb tárgyakat egyedül visszük, a nehezebbeket a mellettünk lévővel.

Hoki korit emelek ki az iszaphól. Majd biciklikereket, bakelitlemezt. Utánfutó is akad.

Ismerős mozdulatok. Mintha már emelgettem volna itt. Talán ugyanezt a korit. Igen, ahogy veszem ki, belém nyilall a felismerés: ez volt a kedvenc hely. Ott álltam a Skodával, vigyáztam az alvó fiamra. És ott ült az öregasszony, aki beállította az árfolyamot. Kimegyek a főútra, innen szoktunk behajtani. Olvasom is a ház falán:

Füzes u. 11. HASZNÁLT 100 mre.

Többször jártunk itt lomizni – spórolni, kincset gyűjteni. Kicsit a szívünkhöz nőtt.

Gyorsabban dolgozunk, mint a konténerszállítók. Most már nincsenek itt a pannonhalmi szemétszállító teherautók. Elfogynak a tárgyak, marad a trágya. Lapátolni próbáljuk, de hamar földadjuk.

Ebéd után önkéntes meséli az élményét. Fiatal családhoz dezertálnak. „Ne már, hogy cigányok kacatjait válogassuk!” Bosch-mosogatógép veszett oda, apuka zuhanyozza gyereke biciklijét. Elvörösödöm, de nem szólok: nehezen veszem tudomásul gyávaágomat. Szép lassan lejár a munkaidőnk. Visszavedlünk saját ruháinkba. A képek bennünk maradnak. Devecserben voltunk, este jól bevacsorálók.

Barcza István

323 tanuló

3.327.000 Ft adomány

10 támogatott diák

Köszönjük!

Életünk

Szent Márton 2010

Gimnáziumunk diákjainak élete több szálon fonódik szorosan egybe a bencés közösség életével. A monostor egyrészt otthon ad az iskolának, saját élete meghatározó szereplőjévé téve azt, annak diákjait, tanárait, másfelől, naponta hívja az abban lakókat és dolgozókat, hogy részt vegyenek liturgikus ünnepséiben.

A rend alapítójának, Szent Benedeknek az ünnepe mellett, kiemelt hangsúlyt kap a monostor és a területi apátság fővédőszentjeként tisztelt Szent Márton ünnepének megülvése. Az alapító bencés szerzetesek körében nagy tiszteletnek örvendő szent a helyi kötődésből forrasozó hagyományainak köszönhetően számunkra ismerősebb alakja az Egyház által tisztelt szenteknek. Élete nem egy távoli múlt lenyomata, hanem történelmi időktől és koroktól független életpélda, amelynek követésére a XXI. században is van lehetőség.

A Szent Márton-legendából ismert didergő koldusban a minden kor szükségét szenvedőit fedezzük fel, akik – helyzetüknél fogva – különleges módon szorulnak rá a kor szentmártonjainak lehajló, segítő támogatására. A Szent Márton-nap liturgikus ünnepséje immár 16 éve egészül ki az iskola által szervezett ünnepséssel, amelyben éppen a Szent Márton életéből vett segítő- és áldozatkész magatartás testesülhet meg. Így a Szentírás tanítása, valamint a közösségben megülv eukarisztikus ünnepséj erőterében emberségünk is fejlődik – modern szóval élve: szociális kompetenciánk alakul, empatikus készségünk mélyül, szeretetünk pedig tökéletesedik.

Idén az vörösiszap-katasztrófa áldozataival foglalkoztunk kiemelt figyelemmel. Az érintettek hirtelen szabaduló fékezhetetlen, pusztító erő legalább ugyanilyen gyorsaságú választ várt a ország minden egyes lakójától. A szentbenedeki gyorslábú engedelmesség lelkületére volt szükség minden téren: a fizikai segítségnyújtásban, adománygyűjtésben, imádságban. Nagy segítséget jelentett számunkra, hogy az egykori bencés diák, Mód Miklós devecseri plébános atya által a segítség oda érkezhett, ahol arra a legnagyobb szükség volt.

A Szent Márton-ünnepet, immár szintén hagyományosan, egy projekthét előzte meg, amely az ünnepet volt hivatott előkészíteni. A projekthét nyitóelőadását Németh Tamás, az MTA főtitkára tartotta az iszapkár talajtani összefüggéseiről, környezeti hatásairól. Az ezt követő napokban a Magyarországot ugyanilyen mértékben sújtó tiszai ciánszennyezést feldolgozó *Új Eldorádó* c. film bemutatására került sor. Az iskolavezetés ez alkalommal is meghirdette a diákok számára a Szent Márton-pályázatot, amelyben egy ipari tevékenységet folytató cég környezetvédelmi intézkedéseit kellett tudományos igényességgel egy dolgozat, vagy interjú formájában bemutatni.

VÖRÖS NOVEMBER

A befutott pályaművek között sok jól sikerült munkát olvashatott a bíráló bizottság. Az első díjat Horváth Mihály 12.b osztályos diáknak ítélte oda.

A Szent Márton-napi ünnepi kavalkád 10-én délután, az órákat követően vette kezdetét a tornateremben megrendezett bolhapiaccal és árveréssel. Az esti csendes óra meghívottjai között köszönthettük Mód Miklós plébános urat, Adányi Lászlót, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat igazgatóját, valamint Töttös Györgyit, az Országos Katasztrófavédelem sajtószóvivőjét. Mindhárman személyes tapasztalataikról számoltak be, így téve még kézzelfoghatóbbá a katasztrófa emberi odalát. Az ünnep I. vesperását követően kinyitottak az osztálybűfék, amelyek a hazai ízek mellett, különböző nemzetek konyháinak ízvilágát varázsolták a nagyérdemű és éhes diákközönség elé. Számos színvonalas osztályprogramon is részt lehetett venni: volt Beugró, Élőszakk, Ládamászás, Disco. Külön kiemelendő, hogy a tanári kar tagjai aktívan is kivették részüket az egyes programokból.

A ünnep napján bemutatott Eukarisztia főcelebránsaként és szónokaként Pietro Vittorelli Montecassino-i főapát urat köszönthettük, aki beszédében kiért Montecassino és Pannonhalma monostorai között évszázadok óta fennálló imaszövetségre is. A szentmise után a diákok Matthew Leavy-vel az Egyesült Államokbeli Saint Anselm apátság apátjával találkozhattak. A várakozásokkal ellentétben – és mindenképpen kuriózumként – magyarul beszélt önmagáról, fiatal bencés éveiről és arról a kapcsolatról, amely őt a Woodside-i magyar alapítású közösségen keresztül Magyarországhoz, a magyar nyelvhez köti. A délutánt újra az osztályprogramok tették gazdaggá és nyüzsgővé. Az ünnep és a projekthét végét a Dés András Quartett esti jazzkoncertje jelentette.

A lépcsőházban tartott esti ima és ünnepzárás az iskola mögött álló projekthét lekerekítése volt egyben. Ekkor értékelte ki a Szent Márton Bizottság a Szent Márton-pályázatra érkezett pályaműveket és hirdetett győztest, valamint ekkor jelentette be Titusz igazgató úr, hogy a két nap gyűjtésének köszönhetően megközelítőleg 680 ezer Ft gyűlt össze, amelyet egy diákdelegáció vihet majd el személyesen Devecserbe.

„Szegények közöttünk mindig lesznek” – írja regulájában Szent Benedek, valamint tanácsként megfogalmazza, hogy irántuk nagyobb figyelemmel legyenek. A minden idők szegényei iránt megélt szolidaritást nem kizárólag egy ünnephez köthető aktusként, hanem kereszténységünk lényegéből fakadó életvitelként jó, ha megéljük – hogy tetteinkben mindenkor megdicsőüljön az Isten.

Ontkó Henrik OSB

Könyvajánló

Jeremy Driscoll: Ez történik a misén

Ehhez a könyvhöz nemcsak (társ)fordítóként/lektorként van közöm – szerzője rendtársam, barátom, egy ideig lelki kísérőm és tanárom. Valamiképpen mesterem? Vele magával előbb találkoztam, mint ezzel az írásával, amely már elválásunk után, Rómából való hazaköltözésemet követően látott napvilágot. Ez a találkozás is emlékezetes számomra: épp tágra nyitott ajtónál takarítottam a szobámat, amikor teljesen ismeretlenül, igazi amerikaias elfogulatlansággal betoppant hozzám Jeremy atya, csak azért, hogy nekem, az ismeretlen magyar diáknak bemutatkozzon. Azóta is emlegeti kerekre nyílt szemeimet: az ember nem ezt szokta meg a professzoraitól. Így indult a barátság.

A szoba, amelyről beszélek, a római bencés kollégium legfelső emeletén volt, nagyszerű kilátással a Testaccio negyedre: a folyosót különben nemes egyszerűséggel libertà-nak nevezte el egy jóval előttünk járó generáció. A vasszigoráról ismert akkori prefektusnak (lám, mindenütt vannak prefektusok, ahol bencések élnek) már nehezebbre esett az oda vezető

lépcsőket megmászni – így az ott lakó szerencsések jóval nagyobb szabadságot élveztek.

Miért is írom le mindezt? Ha Jeremyre és könyvére gondolkodom egyszerre jut eszembe a libertà, a szabadság, a szép római kilátás emeleti szobáinkból, meg az amerikaias elfogulatlanság.

A könyv szabadon járja be a mise formailag nagyon is szabályozott rítusait – nem szigorú kötöttség számára a szertartás, hanem adottság, lehetőség. Segít megérteni – egyszerűen, és mindig a konkrét rituális történelemből kiindulva – hogy a szentmise megváltásunk eseménye „test”-közben: Isten a mi szavainkat, emberi gesztusainkat, anyagi világunk elemeit használja fel, hogy cselekedjen életünkben. A mise így egész életünk mintája lesz: rálátás, kilátás arra kik vagyunk, kik vagyunk Isten szemében, ki Ő nekünk. És minderről lehet hitelesen, egyszerűen, érthetően beszélni, ugyanazzal az elfogulatlansággal, ahogyan a misében Isten közelít hozzánk.

Fehérvári János OSB

Bencés konferencia

Bencés szellem – új perspektíva

Október 19-20-án – ha szabad ilyet mondani – néhányan a tanóráknál még hasznosabban töltöttük időnket. Lehetőségünk adódott ugyanis részt venni az *Örökség és küldetés – Bencések Magyarországon* című konferencián.

Diákcsoportunk épphogy megérkezett a délelőtti kezdésre. Egyből ismerős arcokkal találkoztunk, hiszen már a bevezető beszédet is főapát úr tartotta. Mindkét napra jellemző volt, hogy az idegen környezet ellenére úton-útfélen tanárainkba botlottunk, az ő előadásait hallgattuk. Kellemes változatosságot jelentett számunkra, hogy fizika, hittan, társadalomismeret órák helyett más témákban figyelhettünk rájuk. Csak zárójelben jegyezném meg; jólesett, hogy végre őket is izgulni láttuk.

Utólag visszaemlékezve a negyedik szekcióülés végére már alaposan kifáradtunk. Szerencsére napunk még korántsem ért véget. Egészen eddig foglalkoztatta fantáziánkat a „Bencés humor” és az „Állófogadás” programpont a rendezvény füzetecskéjében. Nem csalódtunk: öt perc elteltével mindenki levetkezte kimerültségét, általános derűség töltötte be a termet a Szigethy Gábor és Blaskó Péter által előadott történetek hatására, az állófogadás is osztatlan sikert aratott körünkben. Másnap változatlan létszámmal, szerencsére megrendelt busszal utaztunk Piliscsabára, a katolikus egyetemhez. Már rutinosabban mozogtunk a vendégek között, előfordult, hogy mi ajánlottunk egy-egy kecsegtető előadást számukra. Ebéd után az egyetem szervezett egy rövid vezetést a campus területén a győri és a pannonhalmi diákoknak. Érettségi előtt állunk; mindenki kapva kapott a lehetőségen, hogy feltérképezze a helyet.

Az első naphoz hasonlóan színvonalas előadásokon vehettünk részt, melyeknek köszönhetően mélyebben tájékozódhattunk a bencés rend történelméről. Este a Kiss Zsolt tanár úr vezette Big Band nagy sikert aratott jazz koncertje zárta le a konferenciát. Élveztük, hogy a végén diáktársaink voltak a központban.

Két napig egyetemistaként, felnőttként élhettünk.

Bolvári Ferdinánd Máté 12.b

Opaci gólyák

VII.A. Osztályfőnök-prefektus: Tóth József, prefektus: Siska Gábor

1. Balázs Dávid Kristóf, Mosonmagyaróvár	15. Lukács Bálint, Győr
2. Berente Miklós, Szeged	16. Marxer Zalán Benedek, Budapest
3. Bognár Benedek Sámuel, Debrecen	17. Matusek Márton, Győr
4. Czakó Márk, Nyalka	18. Nagy Bence, Dunaföldvár
5. Csapláros Dániel György, Nyíregyháza	19. Nagy László, Budafok
6. Détár Borsa István, Budapest	20. Pandur Máté, Barcs
7. Drozdík Álmos Attila, Pannonhalma	21. Peák Ádám, Kalocsa
8. Fejér Domonkos József, Budaörs	22. Rafael István, Nagykovács
9. Gergely Péter, Budapest	23. Ruzsa Márk Gergő, Budapest
10. Horváth Gergely, Mosonmagyaróvár	24. Schreng Miklós, Mosonmagyaróvár
11. Hunyady Gergely, Écs	25. Szabó Miklós Árpád, Győr
12. Ihász Leandro, Dunaföldvár	26. Topa Lukács István, Budapest
13. Kiss Zoltán Imre, Budapest	27. Tóth Imre, Nyergesújfalú
14. Kovács Dániel, Szécsény	28. Török Dávid, Zalaegerszeg

IX.B. Osztályfőnök-prefektus: Juhász-Laczik Albin OSB, prefektus: Kirsch Attila

1. Böhm Róbert, Mosonmagyaróvár	15. Koleszár Balázs, Biatorbágy	29. Sas Alexander, Magyarpolány
2. Czétényi Gellért, Budapest	16. Kovács Márton, Balatonalmádi	30. Stangl Péter, Celldömölk
3. Csicsák Máté, Érsekújvár	17. Krupp Kristóf, Pilisvörösvár	31. Szabó Gergely, Pannonhalma
4. Drozdík Gergely, Pannonhalma	18. Liska Dávid, Baja	32. Szabó Tibor, Balatonboglár
5. Dula János, Székesfehérvár	19. Lőre Tamás, Üllő	33. Szele Márton, Celldömölk
6. Éder Dániel, Zalaegerszeg	20. Markovics Márk, Harkány	34. Szelestei Bálint, Cserszegtomaj
7. Füst Balázs, Karácsond	21. Martini Máté, Szebeny	35. Szőcs Dávid, Érd
8. Halász Tibor, Letenye	22. Mészáros István Mátyás, Balatoncsicsó	36. Takács Levente, Érd
9. Hunyaddobrai András, Mosonmagyaróvár	23. Nagy Levente, Tihany	37. Takács Ábel Péter, Dunaújváros
10. Huszár Máté, Magyarpolány	24. Oláh Hunor, Pápa	38. Tóth Benedek, Cegléd
11. Jelenfi István Márk, Tiszakécske	25. Papp Márton János, Budapest	39. Tóth Vilmos, Sósút
12. Kerekes Attila, Balatonalmádi	26. Pénzes Richárd, Komárom	40. Ujváry Miklós, Piliscsaba
13. Késmárki Károly, Balatonendréd	27. Rajta László, Cegléd	41. Vadas Ágoston, Piliscsaba
14. Kiss András, Gyenesdiás	28. Rácz Bence, Péder	42. Varga Gábor, Ölbő

